

2020

Мапа бібліотечного досвіду

Рівне

УДК 02(036)
М 249

Укладач: Н. П. Волян

Редактор: О. Л. Промська

Відповідальна за випуск: О. Л. Промська

Мапа бібліотечного досвіду : огляд інновац. бібл. досвідів та впровадж. бібл. послуг / Рівнен. обл. універс. наук. б-ка ; Рівнен. обл. від-ня Укр. бібл. асоц. ; упоряд. Н. П. Волян ; ред. О. Л. Промська ; відп. за вип. О. Л. Промська. – Рівне : [б. в.], 2020. – 44 с. : фото.

Збірник «Мапа бібліотечного досвіду» містить 46 оглядів бібліотечних практик щодо втілення інновацій обласними, районними, міськими та сільськими бібліотеками Рівненської області. Розглядається досвід публічних бібліотек Рівненщини, реалізований упродовж 2019–2020 років у напрямі промоції книг та читання, бібліотечного обслуговування дітей, молоді та дорослих, популяризації історичної та культурної спадщини краю, розвитку нових компетенцій користувачів та бібліотекарів. Матеріал розташовано за алфавітом назв районів області. Першими представлено досвіди бібліотек м. Рівне. У межах міста, району послідовно подаються практики обласних, центральних, міських бібліотек та сільських філій.

До збірника також увійшли досвіди роботи переможців обласного огляду-конкурсу сільських бібліотек Рівненської області «Краща сільська бібліотека» 2020 року.

ЗМІСТ

Передслово.....	4
м. Рівне	
Рівненська обласна універсальна наукова бібліотека	
Обласний щорічний конкурс «Краща книга Рівненщини».....	5
Бібліотека – інклюзивний простір для молоді.....	6
Віртуальна мистецька галерея.....	8
Deutsch mit Hans Hase: цікавий досвід від Goethe-Institut.....	9
Навчання англійській як приклад рівних можливостей для людей з інвалідністю.....	10
Клуб «Майстриня».....	12
Рівненська обласна бібліотека для дітей	
«Літературні сніданки» онлайн.....	13
Володимирецький район	
Володимирецька центральна районна бібліотека	
Бюро професійних справ.....	15
Гощанський район	
Гощанська центральна районна бібліотека	
Креативні локації та фотозони у бібліотеці.....	16
BookTube – віртуальне середовище книголюбів.....	17
Євроклуб «Співдружність» – бібліотек@ і молодь.....	18
Корецький район	
Корецька районна бібліотека для дітей	
«Надія», яка об'єднує людей.....	19
Крилівська публічно-шкільна бібліотека	
Бібліотечне обслуговування літніх людей.....	21
Головницька публічно-шкільна бібліотека	
Через книгу до дитячих сердець.....	25
Острозький район	
Острозька центральна районна бібліотека	
Відеозустрічі в Острозькій бібліотеці.....	27
Острозька міська бібліотека	
Творча майстерня «Талановиті пальчики».....	29
Переможці обласного конкурсу-огляду «Краща сільська бібліотека – 2020»	
Номінація «Сучасна бібліотека громади»	
Досвід публічно-шкільної бібліотеки-філії с. Вільгір Бугринської ОТГ.....	31
Досвід Половлівської публічно-шкільної бібліотеки Володимирецького району.....	33
Номінація «Промоція читання»	
Досвід публічно-шкільної бібліотеки-філії с. Студянка Смизької ОТГ.....	38
Досвід бібліотеки-філії с. Кам'яне КЗ «Рокитнівська ЦБС».....	41
Тематичні рубрики	44

ПЕРЕДСЛОВО

Публічні бібліотеки Рівненщини сьогодні – це важливі інформаційні, культурні, соціальні, дозвіллеві центри своїх громад. 2020 рік був насичений різними бібліотечними подіями, цікавими ініціативами, проєктами.

У зв'язку із пандемією COVID-19 перед бібліотеками постали нові виклики, які потребували практичних рішень у період самоізоляції: переосмислення системи планування, пошуку шляхів комунікації з користувачами, розвитку електронних ресурсів та послуг, впровадження інтерактивних форматів взаємодії з читачами, просування цифрового читання, підтримки цифрової освіти громади і бібліотекарів.

Переважає більшість поданих практик висвітлюють досвід організації бібліотечного обслуговування дітей, літніх людей, інклюзивних аудиторій, розвитку творчих майстерень для опанування різних технік рукоділля, неформального спілкування, обговорення книг, інше.

Заслуговує на увагу робота бібліотек у напрямку промоції читання через конкурс «Краща книга Рівненщини», який цього року у десятий раз об'єднав авторів, прихильників книг, читання та бібліотек, впровадження розвивально-пізнавальних програм з популяризації дитячої книги та читання серед школярів.

Вперше були апробовані цифрові практики по створенню відеоресурсів, подкастів про художні видання, літераторів, лідерів громадської думки краю, віртуальних галерей художніх творів митців Рівненщини.

Бібліотеки безпосередньо пов'язані з освітою та наданням інформаційних послуг. Низка бібліотек представила досвід організації мовних клубів з вивчення іноземних мов дітьми та молоддю. Представлено інноваційні підходи до розвитку компетенцій бібліотекаря через методичні заходи та програми підвищення кваліфікації, наприклад «Бюро професійних справ».

У полі зору бібліотек залишається розвиток середовища та організація креативних локацій для відпочинку, спілкування, емоційного релаксу.

У 2020 році відбувся обласний огляд-конкурс сільських бібліотек Рівненської області «КРАЩА СІЛЬСЬКА БІБЛІОТЕКА», який запропонував дві номінації:

– «Сучасна бібліотека громади» – виявлення зміни середовища бібліотеки для обслуговування громади,

– «Промоція читання» – виявлення кращих практик популяризація книг та читання.

У кожній номінації були визначені переможці, котрі отримали цінні нагороди.

Представлені бібліотечні досвіди можуть бути запроваджені в практику роботи сільських та міських бібліотек.

м. РІВНЕ

1. Рівненська обласна універсальна наукова бібліотека

33028, вул. Короленка, 6, м. Рівне,

[http:// www.libr.rv.ua](http://www.libr.rv.ua); e-mail: sociocult.Rounb@gmail.com

Автор: Усович І. В., завідувачка відділу соціокультурної діяльності

Обласний щорічний конкурс «Краща книга Рівненщини»

Публічні бібліотеки Рівненщини ведуть активну і планомірну роботу з популяризації літератури рідного краю. Організуючи умови для просування книг і читання, бібліотеки виявляють краєзнавчі видання, використовуючи різні стратегії для підтримки суспільного інтересу до їх читання та максимального залучення населення краю в процес читання.

Ефективним інструментом просування краєзнавчих видань серед читацької аудиторії Рівненщини є щорічний обласний конкурс «Краща книга Рівненщини» (далі – Конкурс).

Цьогоріч на Рівненщині проходив ювілейний Конкурс, який у десятий раз об'єднав авторів, прихильників книг, читання та бібліотек. Конкурс заснований Рівненським обласним відділенням Української Бібліотечної Асоціації. Його хід регулюється Положенням про обласний щорічний конкурс, який має на меті виявлення кращих видань місцевих авторів, виховання культури читання та любові до книги серед дітей та молоді.

Конкурсний відбір видань триває протягом року та розпочинається з 1 лютого кожного року. У цей період бібліотеки та громадські осередки Рівненського обласного відділення Української бібліотечної асоціації різними формами виявляють позитивну думку читачів про друковані видання Рівненщини. Географія Конкурсу широка та охоплює міста обласного і районного значення, селища міського типу та села Рівненської області. Паралельно триває онлайн-опитування на сторінках бібліотек в соціальних мережах.

Впродовж 2010-2020 рр. для визначення книг-номінантів Конкурсу було опитано та проанкетовано майже 200 тисяч осіб читацької аудиторії Рівненщини, серед яких – діти, учнівська молодь, інтелігенція, прихильники читання та бібліотек міст та сіл області.

Конкурс пропонує 10 основних номінацій: «Краще історико-краєзнавче видання», «Краще довідкове видання», «Краще видання з мемуаристики та документалістики», «Краще прозове видання», «Краща поетична збірка», «Краща книга для дітей», «Краща книга для юнацтва та молоді», «Кращий літературний дебют», «Краще поліграфічне видання», «Краще художнє оформлення книги».

Переможців конкурсу визначає авторитетне журі, до якого входять науковці, письменники, художники, відомі громадські та культурні діячі краю.

За 10 років існування конкурсу було відзначено 109 книг переможців, авторами яких є знані рівненські поети та прозаїки, чиє життя тісно пов'язане з літературною діяльністю, відомі науковці та дослідники рівненської старовини, духовного та культурного життя краю, видавці, художники, громадські діячі, жителі краю.

У номінації «Кращий літературний дебют» конкурс відкрив для широкого кола читачів 10 нових імен молодих людей, які вперше дебютували як письменник та впевнено заявили про себе – Юлія Бондючна, Петро Катеринич, Ірина Одерако, Валентина Люліч, Анна Шпилевська, Марк Оплачко, Вікторія Дикобраз, Євгеній Франків, Віктор Шупер та Каріна Садоха.

Конкурс відкриває та популяризує творчість місцевих авторів, привертає увагу до літератури рідного краю, до історії конкретного села, родини, стимулює читацьку активність у громадах краю. Кращій обізнаності мешканців краю в творах місцевих авторів, сучасному літературному процесі сприяла акція «Письменницький маршрут», в рамках якої були літературні зустрічі з відомими письменниками, поетами, краєзнавцями, переможцями конкурсу «Краща книга Рівненщини» у сільських та міських бібліотеках Рівненщини.

2. Рівненська обласна універсальна наукова бібліотека

33028, вул. Короленка, 6, м. Рівне,

<http://www.lib.rv.ua>; e-mail: sociocult.Rounb@gmail.com

Автор: Боболович М. І., бібліотекар відділу соціокультурної діяльності

Бібліотека – інклюзивний простір для молоді

У державних та регіональних стратегічних документах – «Цілі сталого розвитку на 2016–2030» та «Стратегії розвитку Рівненської області на період до 2020 року» – йде мова про концепції розвитку людського капіталу та інклюзії у сферах соціальної, освітньої, культурної, економічної політики. Вони передбачають реалізацію через залученість і розвиток людей безбар'єрного доступу до інформації та послуг, дотримання прав та свобод громадян, покращення їхнього добробуту тощо.

На місцях окремі інституції та профільні організації реалізують низку ініціатив, спрямованих на навчання у загальноосвітніх школах дітей з особливими освітніми потребами, їхнє культурне дозвілля шляхом проведення музичних, танцювальних, спортивних та інших заходів.

Однак більшість таких просвітницьких та культурних подій відбувається на майданчиках спеціальних шкіл та навчально-реабілітаційних центрів або розраховані на осіб з інвалідністю різних нозологій та вікових груп. Асортимент культурних заходів не передбачає оригінальних інклюзивних активностей для дитячої та молодіжної аудиторії як для автономної роботи груп певної нозології, так і змішаних.

Вирішенню проблеми сприяла реалізація проекту «Бібліотека – інклюзивний простір для молоді», який був підтриманий грантом від управління у справах молоді та спорту Рівненської обласної державної адміністрації.

Проект спрямований на соціальну інтеграцію та розвиток активності дітей, молодих людей з інвалідністю та їх однолітків шляхом формування інклюзивного середовища в публічній бібліотеці та проведення інклюзивних розвиваючих тренінгів та культурних заходів.

У межах реалізації проекту була розроблена інклюзивна молодіжна програма, яка дозволила опанувати нові технологічні, практичні знання, отримати

соціально-правову підтримку, налагодити молодіжно-культурні контакти, реалізувати творчі ініціативи в інклюзивному середовищі.

Було проведено: тематичні тренінги для молоді та батьків, які виховують дітей з інвалідністю, на теми: «Безбар'єрне статеve виховання молоді з інвалідністю», «Ми виховуємо дитину з порушеннями слуху», «Як зрозуміти та спілкуватися з дитиною з порушенням слуху»; веб-конференції на теми: «Булінг в молодіжному середовищі», «Трудова діяльність неповнолітніх», «Правова відповідальність підлітка»; тренінги із використання сучасних гаджетів для молоді з інвалідністю по зору (навчанням охоплено 15 чол.); низка занять «Стем-рінг» з розвитку творчого та практичного мислення за допомогою сучасних техсервісів; індивідуальні розвивальні заняття для дітей з порушенням слуху; майстер-класи з різних мистецьких технік; арт-терапевтичні заняття засобами малювання, інклюзивні екскурсії вулицями Рівного.

Організовано фотовиставку світлин «Погляди», яка проілюструвала цікаві практики роботи великих і малих бібліотек Рівненської області та активізувала бібліотекарів і молодь до впровадження суспільно-корисних молодіжних ініціатив. Всього було представлено 20 репортажних фото книгозбірень Березнівського, Володимирецького, Здолбунівського, Острозького, Сарненського районів, міст Вараш та Рівне.

У результаті реалізації проєкту вперше сформовано інклюзивний молодіжний простір на базі інтелектуального середовища публічної бібліотеки, який забезпечив конструктивну взаємодію різних соціальних груп дітей, молоді, батьків та запропонував навчальні, дозвіллеві, інформаційні, культурні послуги.

Реалізована молодіжна інклюзивна програма дозволила опанувати нові технологічні, практичні знання, отримати соціально-правову підтримку, налагодити молодіжно-культурні контакти, реалізувати творчі ініціативи. Батьки, котрі виховують дітей з інвалідністю, оволоділи практичними знаннями щодо підтримки та інтеграції дітей у життєве середовище.

3. Рівненська обласна універсальна наукова бібліотека

33028, вул. Короленка, 6, м. Рівне,

[http:// www.libr.rv.ua](http://www.libr.rv.ua); e-mail: vm.rdob@gmail.com

Автор: Оксанич Н. Р., головна бібліотекарка відділу мистецтв

Віртуальна мистецька галерея

У цьому році на сайті Рівненської обласної універсальної наукової бібліотеки з'явилася новинка – «Мистецька галерея» (<http://mistecka.libr.rv.ua/>), яка «продовжила» життя художніх виставок у цифровому форматі і дала можливість «відвідати» їх, не виходячи з дому.

Щороку у відділі мистецтв обласної книгозбірні презентується до 12 виставок робіт рівненських митців. Це живопис, ілюстрація, цифрова графіка, художній текстиль, вишивка, кераміка, дерев'яна скульптура, писанка, розпис по дереву та багато іншого. Майстри нерідко представляють свої авторські унікальні техніки. Окремі виставки є особливими, оскільки представляють великогабаритні роботи і у великій кількості (наприклад, гобелени). У бібліотеці є можливість задіяти для цього різні простори.

Після завершення експозиції виставок роботи повертаються «додому», даруються, продаються. Не всі бажаючі можуть відвідати виставки під час демонстрації, а також в умовах пандемії та карантинних і обмежувальних заходів. Тож метою цього проєкту стала популяризація мистецьких надбань рівненських художників, скульпторів, майстрів декоративно-прикладного мистецтва шляхом створення віртуальної галереї, де не тільки краєни, але й всі бажаючі зможуть більше дізнатися про культурні та мистецькі надбання рівненських майстрів, переглянути їхні роботи.

Нові компетенції з фотомайстерності та комп'ютерних технологій дозволили власними ресурсами здійснювати оцифрування. Після кожної виставки роботи фотографуються, матеріал редагується, упорядковується і

завантажується на сайт. Також створюється аудіозапис – коротке інтерв'ю з митцем (за згодою), який є фіксацією живого голосу автора робіт.

Віртуальна галерея розміщена на сайті бібліотеки <http://libr.rv.ua/> у розділі «Читачам» і нараховує 18 виставок, які презентувалися у відділі мистецтв впродовж 2012–2020 рр. Представлено 6 колективних та 12 персональних виставок, кожна з яких містить електронні копії робіт, відомості про автора та посилання на додаткову інформацію. Щомісяця галерея поповнюється новим матеріалом, про що подається інформація у соціальні мережі (facebook, telegram, instagram) та сайт бібліотеки.

4. Рівненська обласна універсальна наукова бібліотека

33028, вул. Короленка, 6, м. Рівне,

<http://www.libr.rv.ua>; e-mail: vil.rdob@gmail.com

Автор: Волкова С. О., завідувачка відділу документів іноземними мовами

Deutsch mit Hans Hase: цікавий досвід від Goethe-Institut

Німецька мова сьогодні є не менш популярною ніж англійська, і це не дивно, адже у Європі вона займає друге місце за числом людей, що нею розмовляють. Є багато причин для вивчення німецької мови, то чому ж не почати її вивчати з дитячого віку? Нейролінгвісти вважають, що найкращий час для вивчення іноземної мови – це період між четвертим і шостим роком життя, який стимулює більш повне використання розумових здібностей.

Deutsch mit Hans Hase – назва міжнародного проєкту з раннього вивчення німецької мови від культурного центру Goethe-Institut в Україні, що був реалізований у бібліотеці спільно з викладачами і студентами Рівненського державного гуманітарного університету.

Пілотний проєкт відбувався в книгозбірні, після чого мав повторитися у дитячих садочках Рівного з метою удосконалення методики його проведення. Напередодні викладачі німецької мови та студенти-волонтери Рівненського державного гуманітарного університету пройшли спеціальний курс методики викладання німецької мови для молодшому віку в Goethe-Institut і протягом трьох місяців опікувалися проведенням занять, використовуючи елементи театральної педагогіки. Як викладачі, так і діти (група, яку скомплектували працівники бібліотеки, нараховувала 10 чоловік) мали повне методичне забезпечення, яке складалося із: методичного посібника із планом-конспектом занять, кольорових карток, розмальовок, дисків з піснями, ляльки-рукавички – зайця Hans Hase.

Мовна програма Deutsch mit Hans Hase складається з тридцяти уроків та базувалась виключно на новітніх дослідженнях у сфері раннього вивчення іноземних мов, зокрема, через гру. Головним завданням для викладачів стало досягнення тісної взаємодії дітей з зайчиком-іграшкою Хансом, який говорить німецькою мовою, живе у валізі і з'являється на заняттях для спілкування з дітьми, де знайомить їх із своєю родиною, друзями, цікавими історіями, звичками. Він постійно звертається до дитини німецькою мовою, розпитуючи

про її власні захоплення і пропонуючи їй при цьому рухатися, виконувати команди, слухати та співати пісні. Таким чином, зайчик стає другом для дітей, а також фігуркою, що асоціюється із новою мовою. Таке комплексне введення дитини в комунікативний процес сприяло створенню позитивного настрою у групі, де дитина повністю заглиблювалась в іншомовне спілкування.

Практика реалізації програми показала, що дитина із захопленням поринає в іншомовне середовище, де активно розвиває свої мовні здібності і вже через короткий час, опанувавши елементарну лексику, в змозі на слух реагувати на запитання викладача. При цьому теми обирались абсолютно буденні: «мій дід», «мої друзі», «іграшки», «цифри», «пори року», «кольори» тощо.

Підведення підсумків проекту, де зібрались викладачі, студенти-волонтери, працівники бібліотеки, діти, та їхні батьки, представники Goethe-Institut засвідчило разючі результати: діти навчились проговорювати слова та будувати прості речення за темами, співати пісеньки, розказувати римування, робити невелику постановку історії у групі. Порадували малечу і подарунки (фігурки зайчат сімейства Hans Hase із логотипом культурного центру) від Goethe-Institut.

Реалізація такого проекту продемонструвала, що бібліотека сьогодні, поперше, абсолютно готова прийняти на себе функції осередка неформальної освіти, в даному випадку вивчення іноземної мови дітьми молодшого віку, по-друге, самі працівники книгозбірні із знанням іноземних мов, і німецької зокрема, отримали неоціненний шанс спостерігати та перейняти досвід методики проведення таких занять задля того, щоб в подальшому практикувати їх на постійній основі.

Сьогодні проєкт Deutsch mit Hans Hase, отримавши великий позитивний резонанс серед громади міста, запроваджується в бібліотеці вже втретє.

5. Рівненська обласна універсальна наукова бібліотека

33028, вул. Короленка, 6, м. Рівне,

[http:// www.lib.rv.ua](http://www.lib.rv.ua); e-mail: vil.rdob@gmail.com

Автор: Павлуш І. І., провідна бібліотекарка відділу документів іноземними мовами

Навчання англійській

як приклад рівних можливостей для людей з інвалідністю

Знання іноземних мов сьогодні – не дань моді, а нагальна необхідність. Англійська мова серед них вважається найпопулярнішою у світі, адже панує на всіх континентах планети. Бібліотеки здавна були осередком знань і культури, і книгозбірні Рівного – не виняток. Соціокультурній роботі тут надається велике значення і цінується вона, відповідно, дуже високо.

З 2005 року в Рівненській обласній універсальній науковій бібліотеці за підтримки Посольства США в Україні був відкритий Інтернет-центр «Окуляр» для людей з порушеннями зору. Мета центру – подолання проблеми інформаційної замкнутості людей з інвалідністю, забезпечення їх самореалізації та інтеграції у суспільство.

Створюючи рівні можливості в отриманні інформаційних послуг для різних категорій населення, бібліотечні фахівці РОУНБ приділяють значну увагу проблемам обслуговування користувачів з порушеннями зору, що, відповідно, передбачає і специфічні форми роботи. Інтернет-центр «Окуляр» тісно співпрацює з Рівненським регіональним центром з фізичної культури і спорту інвалідів «Інваспорт» Рівненської обласної ради і вже багато років займається адаптацією спортсменів з погіршеним зором до мінливих умов сьогодення, їх соціальною та культурною реабілітацією.

Спортсмени Національної збірної України з пауерліфтингу справедливо вважаються гордістю країни, її візитною карткою. Вада зору аж ніяк не стає перешкодою до отримання найвищих нагород, звань і титулів. Оскільки один із центрів спортивної підготовки знаходиться в м. Рівне, сюди щорічно на збори з'їжджаються спортсмени з усієї України для відточення своїх навиків та підготовки до змагань: місцевих, всеукраїнських та міжнародних.

Відомо, що тренувати потрібно не лише м'язи тіла, а й заповнювати прогалини в знаннях іноземної мови. І якщо взяти до уваги регулярні виїзди спортсменів за кордон, зокрема, на змагання з пауерліфтингу, широкий діапазон таких подорожей (Європа, Азія і в недалекому майбутньому Америка) та неможливість кожного разу вчасно знайти перекладача, щоб порозумітися у різноманітних ситуаціях, рішення керівництва Інваспорту вивчати англійську своїми підопічними було прийнято дуже вчасно. Звичайно, епідеміологічна ситуація внесла свої корективи. Не завжди вдавалося зібрати разом всіх спортсменів, оскільки графік міжміського транспорту був кардинально зміненим, та все ж група переважно була сталою.

З вересня 2020 року на базі відділу документів іноземними мовами РОУНБ розпочалися заняття англійською мовою із незрячими спортсменами збірної України з пауерліфтингу. В групі зібралися люди, які вивчали англійську ще в школі або не вивчали взагалі, чи забули про неї ще у дитинстві.

Перед спеціалістами бібліотек постали такі завдання: оптимізувати знання дорослих учнів у чітко визначений термін та відповісти на кілька запитань:

- Як багаторічний багаж знань втиснути в кілька місяців?
- Як сходу навчитися спілкуватися з людьми, моральні травми яких лишили невидимі шрами?
- Як виключити з процесу візуалізацію?
- Як вмотивувати спортсменів на наступні заняття?

Розпочали з матеріалів початкової школи, нескладного словникового запасу, елементарних правил, притаманних германо-романській групі. Це – порядок слів в реченні; відсутність родів та відмінків; утворення множини іменників; наявність артиклів; вимова дифтонгів. Поступово програма ускладнювалася і спортсмени знайомилися з часами в англійській мові (теперішній, минулий, майбутній), а згодом усно виконували завдання на правильне використання дієслів у реченнях. Для цього згодилися різноманітні аудіоматеріали та навчальні пісні для легшого засвоєння неправильних дієслів, тренування пам'яті і відточення вимови на слух.

Надалі перейшли до професійної лексики, де у нагоді став розмовник, виданий Національним олімпійським комітетом України «Олімпійці розмовляють англійською». Саме він допоміг краще зрозуміти найчастіше вживану лексику та міжнародну спортивну термінологію, що, безумовно, в майбутньому полегшить перебування спортсменів за кордоном.

Заняття були надзвичайно творчими. Причому, рух був двостороннім, а віддача обопільною. Зацікавленість VIP-відвідувачів проявлялася в постійній підготовці до занять, цікавими запитаннями і радістю від простоти пояснень. Нерідко лунали вигуки на кшталт: «А це виявляється не так складно, як я думав» або «Чому я не почав вивчати англійську раніше?». І нарешті, коли відбулися перші прості діалоги, коли на слух почали розуміти репліки героїв навчальних мультиків та вдалося виокремити значущі слова в реченні – стало радісно, що таке непросте завдання виявилось доступним, вагомий вклад в соціалізацію призерів численних змагань внесено і бібліотекою.

Досвід став унікальним для працівників бібліотеки, котрі навчали англійській, адже група була достатньо специфічною і треба було теж багато чому вчитися. Зокрема, така практика дозволила зрозуміти, що єдиним доступним методом навчання слабозорих є аудіювання, адже сприйняття на слух слугує єдиною можливістю отримати знання з опанування іноземної мови. Не менш важливою стала необхідність знайти індивідуальний підхід до кожного присутнього на занятті, що сприяло формуванню навичок говоріння під час знайомства або підтримки співбесіди з кожним.

Можна стверджувати, що люди, позбавлені зору, звичайно, теж мають задатки для успішного вивчення іноземної мови, а отримавши ці навички, відчують та вважають себе конкурентоспроможними та більш повноцінними, адже практичне використання іноземної мови стає для них засобом професійного та міжособистісного спілкування, подальшої самоосвіти і дає відчуття бути особисто значущими в суспільстві.

6. Рівненська обласна універсальна наукова бібліотека

33028, вул. Короленка, 6, м. Рівне,

[http:// www.lib.rv.ua](http://www.lib.rv.ua); e-mail: vvi.rdob@gmail.com

Автор: Шапірко Л. А., завідувачка сектору документів з економічних, технічних та природничих наук

Клуб «Майстриня»

Шостий рік при секторі документів з економічних, технічних та природничих наук працює клуб за інтересами «Майстриня», де займаються різними видами рукоділля. Щосуботи клубівці в'яжуть гачком та спицями. Охочих навчають в'язати з нуля. Щонеділі проходять майстер-класи з бісероплетіння; мистецтва орігамі: традиційне орігамі, квілінг, гофрування, айріс фолдинг, витинанка; вишивки стрічками, бісером; виготовлення жіночих прикрас з бісеру, стрічок, намистин; використання ниток для виготовлення намиста, брошки, сережок, джгутів; виготовлення прикрас для дому і офісу;

кінусайга; ошибана; складання букетів з цукерок, осіннього листя; плетіння виробів з паперових трубочок.

У клубі збираються люди різної вікової категорії, яким рукоділля цікаве. За допомогою книжок, періодичних видань, Інтернету майстрині розглядають та розбирають нові схеми, петлі, різні види плетіння: ірландське, стрічкове, брюгське мереживо. Спицями та гачком майстрині вив'язують різні речі: шарфи, шапки, панамы, берети, блузи, топи, сукні, жакети, сумки, серветки.

Працівники бібліотеки запрошують знаних рівненських майстринь, котрі допомагають освоїти клубівцям нові схеми мережив, узорів.

Клубівці також отримують нову інформацію різної тематики, відвідують цікаві зустрічі з творчими людьми, екскурсії вулицями міста, інші майстер-класи, що відбуваються у бібліотеці, виставки та користуються різними послугами бібліотеки.

Процес в'язання гачком чи спицями, бісероплетіння, декупаж, вишивка... завжди приносять людині насолоду, спокій, відпочинок, а створений виріб – економію фінансів у сім'ї, гордість, що зробив річ своїми руками і саме головне – задоволення!

Користувачі щосуботи та щонеділі цікаво та з користю проводять своє дозвілля, вони вчаться створювати модні сучасні, креативні та корисні речі. А ще вони мають нагоду знайти нових друзів, однодумців і гарно провести своє дозвілля.

7. Рівненська обласна бібліотека для дітей

33028, вул. Петлюри, 27, м. Рівне,

<http://rdobd.com.ua>; e-mail: dtbiblioteka@gmail.com

Автор: Онофрійчук Н. А., завідувачка науково-методичного відділу

«Літературні сніданки» онлайн

У 2019 році у відділі обслуговування дітей дошкільного та молодшого шкільного віку Рівненської обласної бібліотеки для дітей було розпочато цикл заходів під назвою «Літературні сніданки з цікавими книгами». Вони проходили у формі голосних читань один раз на місяць, тобто протягом року у стінах книгозбірні відбулось 12 таких читань. Діти залюбки розміщались на м'яких пуфах у читальній залі та слухали цікаві оповідання та казки, які їм читали працівники відділу.

Однак, у 2020 році через пандемію коронавірусу масові заходи в бібліотеці були припинені. Отож спілкування з читачами та їхніми батьками плавно перейшло в онлайн-режим. Бібліотечна сторінка у Facebook та Instagram стали для книгозбірні надійними платформами для подальшої промоції книги і читання. Бібліотекарка Наталія Козачук почала проводити «Літературні сніданки» онлайн. Виходячи з розуміння того, що маленькі діти не користуються соціальними мережами, знайомство з книгами розраховано передусім на батьків, вчителів, колег-бібліотекарів з метою зацікавити новими книгами, увімкнути перегляд для дитини.

Провести голосне читання у формі відеоролика потребує ретельної підготовки та певних навичок. Вибір книги для читання – це звична для бібліотекаря робота, хоча і дуже відповідальна, оскільки від вибору часто залежить ефективність заходу. А от сам процес читання перед камерою, а не перед живою аудиторією; зйомка за допомогою смартфона; монтаж відзнятого матеріалу; розміщення його на каналі YouTube – все це потребує і артистизму, і технічних знань, особливо, коли відбувається в умовах дистанційної роботи.

Щоб зрозуміти, які книги більш до вподоби користувачам, для прочитання відбираються як окремо видані, так і збірники творів для дітей, книги українських та зарубіжних авторів, видання художні, науково-популярні, ігрові, розвиваючі. З травня по жовтень 2020 року Наталією Козачук було підготовлено біля 30 відеороликів із записами «Літературних сніданків». У червні протягом тижня вона читала оповідання Тетяни Клапчук та Любові Ткачук зі збірника «17 історій для малят: веселі клубочки». У липні 6 днів були присвячені творам Дмитра Кузьменка з книги «Історії з чаюванням». Серед озвучених авторів і відомий рівненський письменник Роман Демчук та його «Дивошкола».

Приваблюють увагу користувачів і такі видання, як «Нове життя старих речей» Ентоні Робінсона. Книга доступно розповідає малюкам, як можна за допомогою вторинної переробки виготовляти корисні речі і завдяки цьому берегти довкілля. А «Велика книга. Антижахи» та «Не смій читати цю книжку» – рекордсмени за кількістю переглядів. Незмінно подобаються їй ігрові видання, наприклад, як книжка-забавка Василя Федієнка «Один чи скільки?».

Доповненням до літературних сніданків стали відеоогляди топових дитячих видань, а також онлайн-руханки, співанки, майстер-класи, вікторини, які завжди гарно сприймаються сучасними активними дітлахами.

Про ефективність «Літературних сніданків» свідчать цифри. Станом на 01.11.2020 р. відео переглянули на YouTube-каналі бібліотеки 322 рази та набрали 366 вподобайок на FB-сторінці. Проте, варто зазначити, що найбільш активно переглядаються онлайн-читання в Instagram. Зокрема, у відеозапису

згаданої вже книги «Не смій читати цю книжку» – 105 переглядів, Олега Чаклуна «Коротунчик» – 96 переглядів, Василя Федієнка «Тварини в лісі» – 76. Тут батьки та педагоги розміщують чимало своїх коментарів про почуте і побачене, про користь тої чи іншої книги, можливість взяти її в бібліотеці додому і почитати з малечою. Викликають інтерес книги, які мають виховне значення. Наприклад, Юрій Нікітінський «Бажання», Валентин Костьо «Відчуття щастя», Кіт Неглі «Колись мій тато був дуже крутий» тощо.

В умовах карантинних обмежень така форма роботи як «Літературні сніданки» онлайн цілком заслуговує на подальше проведення і надає бібліотеці можливість розкривати свої ресурси, популяризувати читання, знайомити своїх користувачів з новими книгами, а також розширює можливості батьків у вихованні слабозорих та незрячих дітей.

ВОЛОДИМИРЕЦЬКИЙ РАЙОН

8. Володимирецька центральна районна бібліотека

34300, вул. Соборна, 24, смт Володимирець,

<http://volodymirec.lib.rv.ua>; e-mail: volodlibrary@ukr.net

Автор: Швирид Г.Б., завідувачка методичним відділом

Бюро професійних справ

Бібліотеки Володимиреччини у постійному пошуку нового, творчого, неординарного. Професійність – запорука успіху будь-якої справи. Бібліотечним працівникам небайдужий імідж установ, їхня робота. Через враження, яке справляють бібліотеки на відвідувачів, владу, ділових партнерів пролягає шлях до визначення ролі і статусу бібліотеки в житті суспільства.

«Бюро професійних справ» – форма роботи, методичне спрямування на навчання персоналу бібліотек району, впровадження кращих практик в роботу закладів, формування нових сучасних бібліотечних центрів.

Робота бібліотек за принципом «Знання + досвід = успіх» постійна і системна.

На організованих методичним відділом центральної районної бібліотеки методичних заняттях, бібліотекарі через представлені електронні презентації, відеоролики, фотодемонстрації, рекламні матеріали (буклети, закладки, звернення, листівки) діляться секретами, практиками організації комфортного інформаційно-комунікативного середовища в сучасній бібліотеці; змінами в організації роботи бібліотек: трансформації бібліотек в центри саморозвитку,

цікавих зустрічей; напрацюваннями організації успішних заходів; адвокаційної роботи; проведеними заходами за межами бібліотек.

У створений бібліокеш «Бюро професійних справ» увійшли презентації кращого бібліотечного досвіду: «Сучасна бібліотека змінює життя громади», «Творчі майстерні як засіб співпраці бібліотеки і громади, популяризації творчих напрацювань жителів територіальної громади», «Ефективні послуги – позитивний імідж бібліотеки у громаді», практичні справи «Вчимося у бібліотеці»: як організувати навчання в бібліотеці для жителів територіальних громад», ділові ігри «Мудрий бібліотекар», бібліовернісажі «Є ідея...» (бібліотечні працівники діляться власним баченням розвитку сучасних бібліотек, ідеями, мріями бажаннями), майстер-класи «Чим бібліотека може допомогти громаді», вільні дискусії «Я думаю так...», «Створення іміджу сучасної бібліотеки. Комфортне обслуговування читачів, як показник роботи бібліотеки», «Публічна бібліотека – комунікативний майданчик громади» та ін.

Відверті професійні розмови, діловий обмін успішними бібліотечними практиками допомагають бібліотечним працівникам розвивати творчу активність, гнучкість та нестандартність мислення, бачити перспективу розвитку бібліотек.

Спілкування позитивно впливає на подальшу роботу. Працівники мають можливість чути один одного, що вкрай необхідне в нашій роботі. Сприяють формуванню ерудованого, креативного, комунікативного, творчого спеціаліста, справжнього фахівця бібліотечної справи.

Через «Бюро професійних справ» впроваджено в практику роботи бібліотуризм, краєзнавчі екскурсії, е-послуги, послуги «Бібліокур'єр», «Самотнє серце», «Бібліо-мототека».

В основі форми роботи закладена роль методичної роботи – чинника управління змінами і інноваціями в бібліотечній роботі.

ГОЩАНСЬКИЙ РАЙОН

9. Гощанська центральна районна бібліотека

35400 вул. Застав'я, 11, смт Гоща,

<http://goscha-bibl.at.ua>; e-mail: goscha2015@i.ua

Автор: Власюк С. А., завідувачка методичним відділом

Креативні локації та фотозони у бібліотеці

Прагнучи бути цікавими і корисними своїй громаді, Гощанська центральна районна бібліотека організовує та створює у просторах закладу святкові фотозони, виставки-інсталяції, які здобули популярність у відвідувачів.

Готуючись до наближення новорічних та різдвяних свят у книгозбірні розгортаються святкові фотозони: «Радість нині в кожній хаті...», «Читаючи – відпочивай». Тут можна отримати рекомендацію, взяти книгу, сфотографуватися.

Виставка-інсталяція «Все починається з любові...» (до Дня св. Валентина, 14 лютого) стала локацією, де можна ознайомитися з цікавими ідеями щодо оформлення листівок та стати учасником майстер-класу «Подарунок серця» із виготовлення валентинок для своїх друзів, рідних та знайомих, для коханих половинок.

Фотозона з весняними «ростовими» квітами чекала на відвідувачів у бібліотеці напередодні Міжнародного жіночого дня 8-го березня.

Бібліотека долучилася до проєкту молодіжної секції УБА «DISPLAY-кросинг» і організувала промо-виставку «Читай! Формат не має значення», яка мала на меті промоцію читання рукописних, друкованих, електронних текстів.

У молодіжній фототусовці з нагоди Дня молоді «Молодь рулить! Читати – це круто, читати – це модно!» яскравою локацією стала фотозона «Фото-Інстаграм».

10. Гощанська центральна районна бібліотека

с/мт Гоща, вул. Застав'я, 11, 35400

<http://goscha-bibl.at.ua>, <http://gd-biblioteka.do.am>, e-mail: goscha2015@i.ua

Автор: Олійник І. М., провідна методистка ЦРБ

BookTube – віртуальне середовище книголюбів

Публічна бібліотека завжди знаходиться у пошуку нових форм залучення громади до читання, популяризації бібліотеки, її ресурсів та послуг. Використання сучасних технологій у доступі до інформації дозволяє запропонувати інноваційні заходи та підходи до промоції читання та взаємодії з читачами.

Під час вимушеного карантину у 2020 році гощанські книгозбірні продовжували свою роботу дистанційно та в режимі онлайн. Користувачам бібліотеки пропонувалися цифрові ресурси, тематичні віртуальні виставки, аудіоподкасти, онлайн-вікторини.

Вперше центральними бібліотеками Гощанщини апробовано роботу по створенню відеороликів про літературу, онлайн-читання книг та представлення їх через канал бібліотеки у YouTube, сторінку у Фейсбук.

Відтак працівниками центральної районної бібліотеки для дітей були створені мультимедійні продукти: «Читай вдома сучасні книги», «Атлас казок», «Серія книг. Коти – вояки», «Казки Р. Демчука», «Казки королівства ельфів»,

«Кіт Вікентій і острів скарбів», «Шустрік», «Тортик для котика» та інші. Відеоролик можна переглянути на каналі бібліотеки у YouTube.

Популяризації книг місцевих авторів, визначних дат краю, туристичного потенціалу сприяли створені працівниками центральної районної бібліотеки буктрейлери на книги Олександра Форманчука «Відродження імен уславлених», «Душа снує мелодію із слів»; онлайн-презентація-спогад «Ветеранам Другої світової війни присвячується»; відеороликів «Альманах. Література. Красзнавство. Фото. Картини. Вишивки», «День Європи в Україні», «День Вишиванки 2020. Український національний костюм. Костюм народів світу», «А над світом українська вишивка цвіте», «День захисту дітей», «День молоді», «День захисника України! Слава та Уклін нашим Героям», «Гоща Туристична», «Гоща від давнини до сучасності», «Бібліотека через фотооб'єктив», літературні обрії «Нові надходження літератури 2020», «Книга#літні_читання».

11. Гощанська центральна районна бібліотека

Публічно-шкільна бібліотека-філіал с. Горбаків

35433, вул. Шкільна, 12, с. Горбаків,
Гощанський район, Рівненська область,
e-mail: 172012@ukr.net

Автор: Мамотюк І. М., завідувачка бібліотеки

Євроклуб «Співдружність» – Бібліотек@ і молодь

Постійно зростаючий попит у громади на інформацію про ЄС та євроінтеграцію поставив перед бібліотекою завдання сприяти інформуванню і просвіті місцевої громади, зокрема молоді, про Європейський Союз та відносини Україна – ЄС, встановленню зв'язків з європейськими молодіжними громадськими організаціями, підтримці євроін-

теграційних прагнень. З цією метою на базі публічно-шкільної бібліотеки-філіалу с. Горбаків для учнівської молоді організовано роботу євроклубу «Співдружність» та запропоновано просвітницькі заходи з вивчення Європи, європейської інтеграції, історії, географії, культури, мистецтва, науки.

Євроклуб, як об'єднання учасників за інтересами, передбачає проведення різних заходів: конкурсів, вікторин, круглих столів, віртуальних мандрівок,

презентацій, квестів. Протягом року проводяться заходи з метою поширення інформації між організаціями, членами клубу, учнями школи.

За період діяльності євроклубу найбільш відвідуваними заходами стали: свято Європи «Фестиваль Європейських країн», конкурс анекдотів «Англійський гумор», дискусія «Збройні сили України та Європи. Спільне та відмінне», інтелектуальна гра «Пізнаємо Європейський світ», диспут «Що для мене означає бути громадянином європейської держави», щорічна виставка малюнків «Європа очима дітей», круглий стіл «ЄС: від створення до сьогодні», історико-літературна вікторина «Україна – серце Європи» та інші.

Проведення таких заходів сприяє вдосконаленню учасниками знань про Європу, умінню працювати з інформацією, використовувати її, спілкуватись, працювати в команді, збагачує навчально-виховний процес.

КОРЕЦЬКИЙ РАЙОН

12. Корецька районна бібліотека для дітей

34700, вул. Київська, 45, м. Корець

<http://bibl.korets.in.ua>, e-mail: korecbibl@meta.ua

Автор: Соболюк Т. А., заступник директора з питань обслуговування дітей

«Надія», яка об'єднує дітей

Виховання, навчання, лікування дітей з інвалідністю в домашніх умовах, а згодом їхнє самоствердження, працевлаштування – важкий іспит для родин. Тому інформаційна підтримка родин, що виховують дітей з інвалідністю стала одним із напрямків діяльності Корецької бібліотеки для дітей.

Уже понад 15 років при районній бібліотеці для дітей діє клуб «Надія», який збирає на своїх засіданнях дітей з порушеннями здоров'я. Тут вони мають змогу чудово відпочити, знайти нових друзів, а батьки поспілкуватися між собою.

Головна мета клубу «Надія» – допомогти дітям з інвалідністю адаптуватися в нашому складному світі.

Бібліотекарі віддають частинку свого серця й душевної доброти для цієї категорії дітей, кому найбільше вона потрібна, проводячи цікаві та змістовні заходи: різдвяні посиденьки «Від Різдва до Водохреща»; літературно-

розважальне свято «Нехай ширий сміх дитячий, над Україною лунає», присвячене Міжнародному дню захисту дітей; до Дня інваліда проводяться розважальні свята «Нехай завжди дитина обирає добро, щоб щаслива і радісна

була», «Добро і милосердя»; до дня Святого Миколая – «Святий Миколай благослови наш край»; свято Іменинника, свято Весни «Весняний дивограй», Дні спілкування з чаюванням; бібліотерапевтичні години «Лікувальне читання. Книжки, які допоможуть вилікуватися»; години здоров'я «Аромотерапія», «Вітамінна абетка».

На всіх святах з дітьми проводиться багато ігрових театралізованих заходів із застосуванням психогімнастики за методикою Марії Монтессорі «Розкладемо по порядку», «Вилови із води», «Більше і менше», «Кольорові доріжки». Проводяться також інтелектуальні та літературні ігри, вікторини, конкурси, де діти активно приймають участь та відповідають на запитання про

книги, авторів, літературних героїв та казкових персонажів.

Під час свят відбуваються виставки-конкурси «Світ дитячих захоплень», «Намалюй свою казку», «Зроби своїми руками». На конкурсах діти виготовляють роботи з картону, паперу, природних матеріалів, бісеру.

Засідання клубу «Надія» проходять у тісній співпраці з організаціями міста: міською

радою, Корецьким районним центром соціальних служб сім'ї та молоді, педколективами шкіл міста та приватними підприємцями. Завдяки благодійній спонсорській підтримці, жодне свято не обходиться без призів, сюрпризів, подарунків та солодошів.

В практику роботи бібліотеки впроваджуються служби взаємовиручки, служби цікавих знайомств, служби корисної інформації для цієї категорії читачів. Також проводяться Дні розради «Дай серця твого доторкнутися словом», готуються години корисної інформації «Життєві сили організму милі», виставки-поради «Над нами не вільні незгоди і лиха». Для тих, хто не може сам вільно пересуватися, організовано волонтерство на дому. Працівники бібліотеки з активними читачами носять книги додому. Під час відвідин спілкуються, організовують голосні читання дитячих творів і їх обговорення.

В Інтернет-пункті для дітей з особливими потребами пропонуються кращі дитячі кінострічки навчального, пізнавального змісту. Адже хороші фільми, мультфільми, як і хороші книги, через житейські історії піднімають і загострюють вічні питання, формують характер дитини та погляди на життя. В роботі кінозалу використовуються як матеріали з Інтернету, так і власний фонд CD і DVD-дисків. Завдяки цим переглядам діти збагачують свій внутрішній світ, отримують безліч позитивних емоцій.

Залученню користувачів до читання через різні види ігор сприяє «Ігротека», яка пропонує пізнавально-розважальні та комп'ютерні ігри, які

допомагають дітям розвиватися та відпочивати в бібліотеці, що значно покращує знання з основних шкільних предметів.

Спілкуючись з дітьми, відчуваємо іскру радості, спалах щастя у маленьких серцях дітей. І стараємося, щоб кожна зустріч з ними була справжнім святом. Тому і не дивно, що діти та батьки з нетерпінням чекають нових зустрічей у бібліотеці.

13. Крилівська публічно-шкільна бібліотека

34746, вул. 40-річчя Перемоги, 10

<http://krilivbibl.ucoz.ua>, e-mail: kriliv_bibl@meta.ua

Автор: Кравчук Т. М., завідувачка бібліотеки

Бібліотечне обслуговування літніх людей

Обслуговування людей похилого віку сьогодні є одним з напрямків діяльності Крилівської публічно-шкільної бібліотеки. Бібліотека залучає ці верстви населення до книги, зважаючи на їх стан здоров'я. Адже книга має унікальну здібність лікувати людські душі та тіла. Сьогодні бібліотека служить для цих людей вогнищем стабільності, центром правової й психологічної підтримки, «аптекою для душі».

В обслуговуванні людей похилого віку бібліотекар надає перевагу, перш за все, індивідуальному підходу, що обов'язково передбачає двобічну спільну роботу в процесі спілкування. Адже важливо не тільки запропонувати потрібну книгу, а й підтримати бесіду на будь-яку тему, що цікавить читача. Бажаним результатом обслуговування є те, що користувачі бібліотеки виходять із бібліотеки з приємним відчуттям задоволення, яке вони отримують від читання одержаних у книгозбірні документів, доброзичливим відношенням до них. Повага до літніх людей як до користувачів реалізується в Крилівській ПШБ і через комфортні умови обслуговування. Це – зручний розпорядок роботи бібліотеки, її зручне розташування, надання користувачеві можливості задовольнити свої запити з найменшими витратами часу та зусиль, організація фондів, добре освітлення, стілець поблизу видачі, без якого не може обійтися літня людина, послідовне розширення асортименту послуг. Повага до людської гідності громадян поважного віку, доброзичливість та чуйність усе це є обов'язковим для бібліотекаря під час спілкування з читачами.

З метою повного задоволення потреб цієї категорії користувачів Крилівська бібліотека провела опитування «Ваше ставлення до бібліотеки». Таке міні-дослідження дозволило глибше пізнати читацькі інтереси, потреби, побажання людей похилого віку, дало поштовх до нових ідей з метою їхнього повного задоволення.

Пріоритетом для бібліотеки є надання довідково-консультаційної допомоги з проблем пенсійного забезпечення і соціального захисту людей похилого віку. У бібліотеці діє Центр обслуговування громадян електронною інформацією, де дана категорія користувачів також знаходить необхідну інформацію. Через інформаційні хвилинки «Пенсіонерів на замітку», веб-списки «Нове в пенсійному законодавстві», електронне довідкове бюро «Інтернет: Що? Де? Як?» користувачі дізнаються про нові зміни у пенсійній

системі, пільговому забезпеченні, соціально-законодавчих документах. Тематичні папки «Соціальний захист людей похилого віку», «Душу зцілює добро», «Для тих, хто полюбить сад», списки літератури «Допоможи собі сам», індивідуальні повідомлення стали багатьом користувачам у пригоді. Центр організує доступ до електронних інформаційних ресурсів органів влади та адміністративних послуг, забезпечує взаємодію громадян з органами державної влади і місцевого самоврядування за допомогою ІКТ, надає можливість оволодіння цифровими знаннями та сервісами е-урядування. Користувачі отримують послуги: курси комп'ютерної грамотності, де здобувають або покращують навички роботи з необхідними програмами та Інтернетом: телефонують рідним і друзям по «Скайпу»; спілкуються у соціальних мережах; отримують правову консультацію, зокрема, з питань пенсій, соціального захисту; знаходять лікаря (адреси, години прийому, порядок запису); вигідно продають врожай, купують через Інтернет саме те, що їм потрібно; проводять різноманітні заходи у комфортному приміщенні бібліотеки; читають новини свого регіону, країни, світу і висловлюють власну думку; ознайомлюються з інформацією органів влади, отримують послугу друку, ксерокопіювання тощо.

Цікаво в бібліотеці проходить День психолога для літніх людей «Радість, позитив, усмішка – найкращі ліки для довголіття», який включає практичні заняття з елементами тренінгу з розвитку позитивних емоцій, релаксаційної музики, під час якої згадуються назви книг, яких можна назвати «смішні», ігри, рефлексії «Світлі пейзажі Крилова» та бібліокафе «Трав'яний чай за бабусиним рецептом».

День психолога «Радість, позитив, усмішка – найкращі ліки для довголіття»

Книгозбірня проводить пошукову роботу щодо відновлення історії свого села, обрядів, народних звичаїв, пісень, прикмет, говірок тощо. Неоціненну допомогу в цьому бібліотеці надають саме люди похилого віку, адже вони найбільше знають фольклор, народні наспіви і залюбки діляться своїми знаннями з користувачами бібліотеки.

Одним із них є місцевий краєзнавець Чича Василь Володимирович, який є частим гостем бібліотеки. Він подарував бібліотеці свої книги, які користуються великою популярністю і серед людей похилого віку. Популяризуючи ці книги бібліотека проводить різноманітні заходи, наприклад, краєзнавча феєрія мандрів «Загадковими стежками історії Крилова». Учасники, велику частину яких становлять саме літні люди, з задоволенням подорожують стежинами Крилова: «Моє село – історія жива», «Друга світова війна», «Видатні та знамениті люди села», «Крилів сьогодні». Бібліотека зробила мандри для цих користувачів пізнавальними, захоплюючими, творчо піднесеними і комфортним.

Користується успіхом краєзнавчий віртуальний маршрут «Мій отчий край – земля моя у росах», медіа-етюд «Акварелі Галини Федоришиної», літературні хвилинки «Цікава перлинка із скриньки Орисі Якимчук».

Популярністю серед людей похилого віку користуються книги земляка Спиридона Кравчука, їх презентації збирають чимало гостей.

Презентації книг Спиридона Кравчука

Цікавими і незабутніми стали такі заходи для літніх людей не лише завдяки можливості поділитися враженнями про прочитане, а й поспілкуватися між собою.

Під час проведення заходів з цією категорією користувачів бібліотека не забуває про зв'язок поколінь. Допомагають цьому родинні свята «Скарбниці з бабусиної скрині», конкурс листівок бабусям «Моя бабуся найкраща», майстер-клас «Цвіте бабусі вишиванка».

Майстер-клас «Цвіте бабусі вишиванка»

Бібліотека опікується вихованцями будинку престарілих, здійснює бібліотечне обслуговування, адже у с. Крилів діє «Крилівський центр по обслуговуванню малозабезпечених та престарілих громадян».

Бібліотерапевтичний захід «Лікуємось книгою»

В бібліотеці організовано «Швидку допомогу», до складу якої входять учні-лікарі. Замовлення на книги-«ліки» виконують оперативно, саме в той час, коли вони потрібні, а візити бібліотекаря, учнів-лікарів неодмінно супроводжуються бесідами, міні-диспутами з приводу прочитаного. Не забувають тут і проінформувати опікуваного користувача про новинки, що з'явилися у фонді бібліотеки.

Культурному дозвіллю літніх людей сприяють різноманітні масові заходи, які проходять у будинку престарілих, зокрема: День людей похилого віку «Поспішайте творити добро», година спілкування «І вибілила скроні сивина», день милосердя «Доброта з роками не старіє, доброта від холоду зігріє».

Бібліотека своїми формами роботи привертає загальну увагу до потреб та проблем людей похилого віку. Вона допомагає літнім людям знайти нові мотивації у житті, зруйнувати бар'єр самотності.

14. Головницька публічно-шкільна бібліотека

34742, вул. Шкільна, 5

<http://holovbibl.at.ua>, e-mail: holovnytsya_bibl@meta.ua

Автор: Шевчук Н. О., завідувачка бібліотеки

Через книгу – до дитячих сердець

Популяризація читання – це повсякденна діяльність Головницької бібліотеки. Роботу з просування книги та читання бібліотека проводить для всіх категорій населення. Але кожен дорослий приходить у своє життя з маленької країни – дитинства. Тому діти є найактивнішими нашими читачами. Щоб розбудити у них цікавість і любов до книги з раннього дитинства, бібліотека зацікавила читанням самих найменших жителів села – дошкільнят – вихованців місцевого садочку «Первоцвіт». Бібліотека вже має неабиякі напрацювання: працює під гаслом «Виховай собі читача», «Зростаємо разом з книгою».

Форми роботи з дітками різноманітні. Це і голосні читання, читання з коментуванням, прослуховування казок, пізнавальні ігри і конкурси «Літературний алфавіт», розважальні програми «Тут живе дитинство», музичні забавлянки, вікторини, загадковий калейдоскоп, конкурси малюнків на асфальті «Ми малюєм сонечко, ми малюєм мир», малюнків долоньками, літературно-пізнавальні подорожі «Твої перші журнали», «Для вас, діточки, новенькі книжечки», «Малечі про цікаві речі», літературні пазли «Знавці казок» (розрізаємо зображення казкових героїв на клаптики-пазли і дітки складають хто швидше). Дуже малюки люблять рухливі ігри, веселі конкурси, розмальовки.

Комп'ютеризація бібліотека відкрила нові інтерактивні можливості роботи з дітьми-дошкільнятами. Це віртуальні мандрівки, подорожі до країни Мультляндії, новорічні мандрівки на сайт Діда Мороза, зимова подорож до Снігової Королеви, віртуальні мандрівки дитячими сайтами «Весела абетка», «Українська казка», «Загадки для кмітливих», «Мамине сонечко» (віртуальні розмальовки), конкурси «Малюємо мишкою».

Від недавня Головницька публічно-шкільна бібліотека започаткувала таку форму роботи, як «Бібліотечний десант» у дитячий садок. Десант відвідує дитячий садочок з ляльковими виставами, театралізованими казками «Колобок», «Ріпка». Дітки разом з героями мандрують сторінками книг, активно приймають участь у вікторині «Чи знаєте ви казки та їх героїв», відгадують цікаві загадки, грають в гру «Згадаймо казку...» та багато інших розважальних забав. Бібліотекар проводить бліц-опитування «Моя улюблена казка», бібліофреш «Книжечка новенька – дітям до серденька».

Традиційно проводиться День дитячого садка в бібліотеці до 1 червня – Міжнародного дня захисту дітей. Запрошуємо діток і до Дня знань, і на свято книги, і просто на тематичні заняття (наприклад, про осінь, про домашніх тварин, про квіти і т. д.).

На таких заходах учасники знайомляться не тільки з книжечками, а й мають змогу погратися іграшками в дитячому куточку, з захопленням переглядати мультфільми, отримати заохочувальні призи – солодощі.

Популярними стали дні казок, під час яких вихованці дитячого садочку разом з казковими героями (бібліотечними казковими гідами) потрапляють у світ казки «В чарівну казку завітай», «У казки казки на гостинах» і т. д. Для них створюються слайд-презентації «З якої казки?», «Вгадай казкового героя», «Відгадай мультфільм».

Знайомство з бібліотекою для найменших читачів проходить не тільки з садочком, а й з мамою, татом, братиком, сестричкою. Дитина має можливість вибрати тільки ту книгу, яка сподобалась, з оригінальними ілюстраціями.

Приємні враження діток, які приходять з дитячого садочка до бібліотеки, від ілюстрованої книги запам'ятовуються назавжди, в них виникає бажання повернутися. Тому для них в бібліотеці можна все: гомоніти, читати, малювати, дивитись мультики, гратися ляльками і в розважальні ігри, співати, мандрувати разом з казковими героями Країною казок.

Цікаві форми масової роботи – один з шляхів просування книги та читання серед дошкільнят. Для цього бібліотека проводить літературно-пізнавальні подорожі «Цей дивосвіт – бібліотека», інформаційний фуршет «Дитяча преса – на всі інтереси», калейдоскоп книжкових новин «Книжечка новенька – дітям до серденька», дні читачьких задоволень «З книгою дружити – в світі любо жити».

Бібліотека також працює в тісній співпраці з батьками, оскільки саме вони забезпечують нерозривність читачького ланцюжка.

Під час індивідуальних бесід, шляхом підбору потрібної саме цій родині літератури, досягається найбільший позитивний результат. Бібліотека зі свого

боку пропонує широкий вибір книг, формує інтерес до читання за допомогою масових заходів, створення комфорту та позитивного відношення до книги і читання. Для дошкільнят та їх батьків бібліотека проводить дні сімейного читання «З мамою і татом до бібліотеки», день відкритих дверей «Запрошуємо до нас на гостину». Популярні в бібліотеці години читання вголос «Почитаємо разом». Бібліотека намагається донести до батьків, щоб читання стало повсякденним. А дитина відчуває, що книга – це задоволення, і обов'язково тягнеться до книги.

Тому і приділяє бібліотека так багато уваги роботі з дошкільниками, а промоція дитячого читання є актуальною і важливою. Адже виховати в дітях любов до бібліотеки – це процес, що вимагає поступовості. Тому і починається популяризація книги і читання з дитячого садка.

ОСТРОЗЬКИЙ РАЙОН

15. Острозька центральна районна бібліотека
35800 вул. Східна, 33, м. Острог,
<http://ostlibrary.com.ua>, e-mail: ostrogbibl@gmail.com
Автор: Федорчук І. В., провідний методист

Відеозустрічі в Острозькій бібліотеці

У зв'язку з карантинном, Україна живе в умовах певного обмеження. Це стосується і бібліотечного обслуговування. Нові виклики ставлять нові завдання. Острозька бібліотека почала працювати в онлайн-режимі, використовуючи соціальну мережу Фейсбук та канал бібліотеки на YouTube. Стартом став локальний проєкт «Відеозустрічі в Острозькій бібліотеці».

«Відеозустрічі...» – це розважально-пізнавальна передача, метою якої є залучення інтернет-аудиторії до бібліотеки через висвітлення цікавих подій та інформування громади, шляхом проведення зустрічей із відомими острожанами: поетами, співаками, письменниками, політиками, громадськими діячами. Ініціатива націлена на гуртування громади в період карантину, зниження

Депутат Рівненської обласної ради, громадський діяч Олександр Корнійчук

соціальної напруги, зокрема подолання відчуття.

Наразі підготовлено та поширено в інтернеті 7 випусків. Героями бібліотечних телепередач, зокрема, стали:

– депутат Рівненської обласної ради Віталій Ундір. Попри свою політичну діяльність, він любить поезію та сучасну українську літературу;

– донор крові, відомий громадський діяч та депутат обласної ради Олександр Корнійчук;

– літераторка, авторка книги «Босими ногами по росі» Галина Шостюк;

– соліст Острозького районного будинку культури Юрій Момотюк, пісня якого отримала мільйон переглядів у соціальних мережах. Конкурси, відверті відповіді та танці зробили передачу рейтинговою.

Кожен випуск має свої рубрики: «Говорять діти», «Вірш від депутата», «Хто ви?», де в жартівливій формі висвітлюється тематика зустрічі.

Успішній реалізації проєкту передувала масштабна підготовча робота. На базі бібліотеки була оформлена студія для зйомок, дизайн якої сприяє комфортному спілкуванню та створює затишну атмосферу. Вміле поєднання

Соліст районного будинку культури Юрій Момотюк

книг, світлин, квітів та зручні меблі налаштовують на приємну комунікацію, що відображається на кількості переглядів у соціальних мережах, які сягають понад 3 тисяч.

Партнерами проєкту є студія Діамант, волонтери та активні містяни, які долучаються до зйомок.

Відеопрограма набула популярності у соціальних мережах, про що свідчить велика кількість коментарів, вподобань та нових прихильників, якими поповнюється сторінка бібліотеки у Фейсбуці. Проєкт привертає увагу до бібліотеки, формує позитивний імідж бібліотечного фахівця та об'єднує місцеве населення.

16. Острозька міська бібліотека

35800 м. Острог, вул. Івана Вишенського, 5

e-mail: miskabib@ukr.net

Автор: Підгордецька Т. А., бібліотекарка

Творча майстерня «Талановиті пальчики»

Впродовж декількох років у Острозькій міській бібліотеці діє творча майстерня «Талановиті пальчики», яка об'єднала юних жителів-користувачів бібліотеки, котрі мають творчі захоплення, прагнуть опанувати нові види рукоділля на майстер-класах, спілкуватися у дружній неформальній атмосфері та презентувати свої творчі доробки.

Перед кожним заходом, який проводиться у бібліотеці, завжди розвішуємо оголошення, у якому вказуємо форму заходу, день і час проведення. Таким чином, користувачі мають можливість завчасно спланувати свій час, щоб відвідати бібліотеку саме в цей день.

Під час проведення майстер-класу спочатку учасники творчої майстерні ознайомлюються з історією виникнення та техніками даного виду мистецтва, згодом приступають до практичної частини виготовлення виробу власноруч. Вироби учасників також демонструються під час виставок декоративно-прикладного мистецтва у межах святкувань Дня міста та на інших міських заходах.

З досвіду роботи ми помітили, що особливе зацікавлення у відвідувачів бібліотеки викликають заходи-зустрічі з талановитими особистостями, виставки і перегляди з демонстрацією різноманітних виробів.

Враховуючи певні напрацювання в цьому напрямку та побажання користувачів, робота майстерні була організована так, аби підтримати творчі починання різних категорій відвідувачів, які нерідко не мають належних можливостей, щоб розкрити свої творчі нахили, отримати поради досвідчених майстрів, вдосконалити навички з певного виду творчості.

Створювати власними руками маленьке диво не тільки приємно і захоплює але й корисно для здоров'я. Це – позитивні емоції, розвиток дрібної моторики та уваги. Тому діти завжди з задоволенням відвідують заняття

творчої майстерні «Талановиті пальчики».

Читаючи книжку, кожна людина виділяє для себе місце, які її вразили, до яких хотілось би повернутись знову. Щоб не забути потрібну сторінку, з давніх давен використовують закладки. Вони допомагають вберегти книгу від поміток та загнутих сторінок. Але найцікавіші закладки ті, що зроблені своїми руками. Для їх

виготовлення потрібно проявити творчість, фантазію, уяву. Одне із занять було присвячене саме виготовленню закладок для книг.

Перед новорічними та різдвяними святами проходить майстер-клас із виготовлення ялинкових прикрас. Кожен виріб виходить неповторним і приносить масу задоволення під час його створення. Творча майстерня – активний учасник у громадському житті міста. Діти беруть участь у різноманітних

акціях, конкурсах та отримують призові місця за свої вироби. А нерідко і самі допомагають у проведенні майстер-класів.

Вже стало традицією прикрашати місто перед святами. Учасники майстерні долучаються до різних акцій, наприклад, Великодній Острог. Особливо дітям подобається робити вироби із бісеру. Різні квіти, тваринки, дерева... Це досить кропітка робота але який чудовий результат!

Карантин вносить свої корективи у роботу творчої майстерні. Не маючи змоги проводити повноцінні заняття, бібліотекарі почали створювати відео майстер-класів, які розміщуються на сторінці в соціальних мережах.

Творча майстерня – це незвичайне і дуже захоплююче місце, де є можливість вдосталь експериментувати з різноманітними матеріалами та техніками; створювати власними руками шедеври, які стануть неперевершеною прикрасою будь-якого приміщення, об'єктом гордості або оригінальним подарунком.

ПЕРЕМОЖЦІ ОБЛАСНОГО КОНКУРСУ-ОГЛЯДУ «КРАЩА СІЛЬСЬКА БІБЛІОТЕКА – 2020»

Номінація «Сучасна бібліотека громади»

Публічно-шкільна бібліотека-філія с. Вільгір Бугринської ОТГ

35444, вул. Євтушенка, 33

e-mail: oksana-cntdr@ukr.net

Автор: Лисюк О. М., бібліотекар

Жодна бібліотека не може якісно діяти, якщо в ній не зацікавлений керівник громади та населення. У свою чергу бібліотекар має прикласти максимум зусиль для розвитку свого закладу, його послуг та ресурсів аби бути максимально корисним громаді.

Децентралізація дала можливість організувати роботу оновленої публічної бібліотеки, яка відповідає потребам громади. Завдяки налагодженій співпраці бібліотеки з керівництвом громади та депутатами сільської ради вдалося повністю реорганізувати публічно-шкільну бібліотеку с. Вільгір Бугринської об'єднаної територіальної громади, яка знаходиться в одному приміщенні з Центром народної творчості і дозвілєвої роботи.

Впродовж 2017–2018 років було проведено

капітальний ремонт та утеплення приміщення, побудовано пандус для інклюзивних груп, придбані яскраві сучасні місткі книжкові стелажі, столи та стільчики, меблеві мобільні конструкції, 12 безкаркасних стільців, комп'ютерна техніка, копіювальний апарат, плазмовий телевизор, м'які іграшки, мольберти для творчості та інтерактивні ігри: розвиваючі настільні – футбол, аерохокей, конструктори, стратегічні та навчальні – «Монополія», «Ферма». Фонд поповнився бібліотеки новими книгами. Тут тепло, затишно, дуже чисто і комфортно.

Бібліотека займає дві кімнати загальною площею 45м². В одній кімнаті організовано інформаційно-освітнє середовище, де розташовані комп'ютери, оргтехніка, зона для індивідуальної чи групової роботи. В іншій – розміщений бібліотечний фонд, кафедра бібліотекаря та дитяча зона.

Базовим акцентом у інтер'єрі дитячого середовища є килим, що виконує функцію утеплення та створює ігровий простір, відтворюючи полотно рухливої гри. Це улюблене місце активної дитячої компанії.

Бібліотека стала сучасним

культурним осередком села та запропонувала громаді нові можливості для навчання, розвитку, дозвілля, реалізації інформаційних та професійних потреб тощо.

Інтернет, облаштована зона Wi-Fi, книги, музика, цікаві події, заходи неформальної освіти та культурні івенти, майстер-класи, мистецькі вечори, зустрічі сьогодні пропонує сучасна бібліотека громади с. Вільгір.

Вільний простір для роботи і навчання, комп'ютерна техніка (3 ПК), дошки, екран, принтер, смарт-ТВ приваблюють молодь та доросле населення.

Бібліотека стала місцем зустрічі жителів громади з головою, старостою, депутатом для обговорення різноманітних питань, які стосуються питань життєдіяльності громади. У полі особливої турботи – користувачі старшого віку, які не володіють комп'ютером, але потребують уваги та спілкування.

Найактивнішими відвідувачами є діти, для них створено зону дитячого обслуговування – читання, спілкування і дозвілля з проведенням соціокультурних заходів: голосні читання, ігри-руханки, хвилинки-релаксації, майстер-класи, настільні ігри та багато іншого.

У бібліотеці можна друкувати, сканувати та копіювати, спілкуватися з родиною або друзями через інтернет, замовляти товари онлайн.

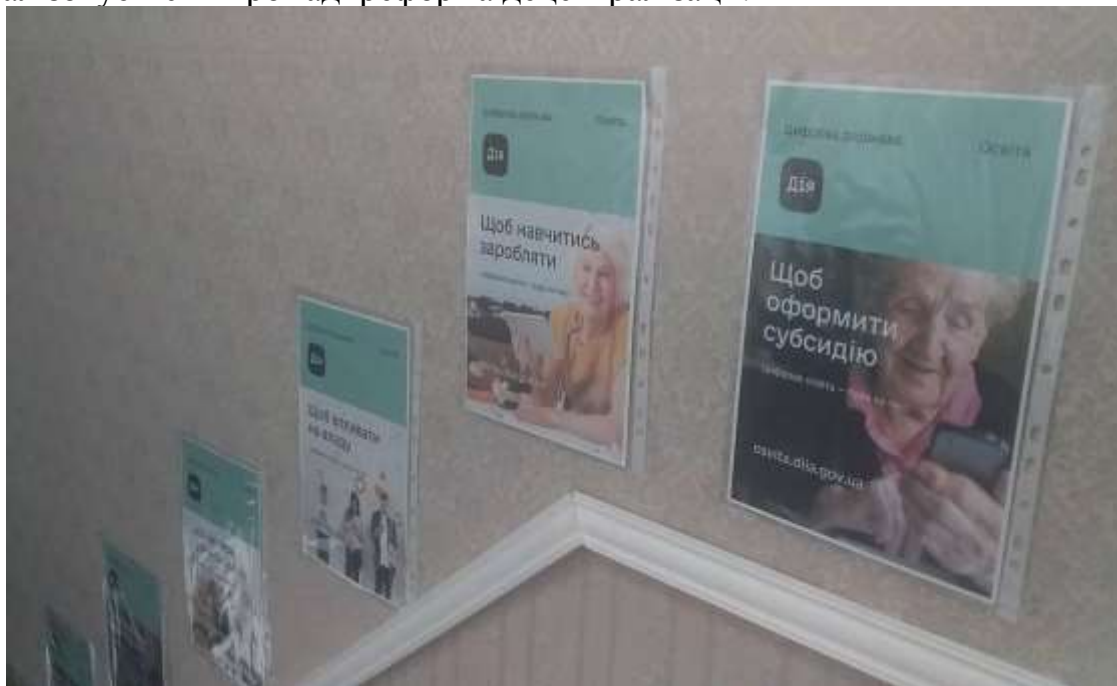
Нині бібліотека перший помічник школи і ЦНТДР с. Вільгір. Спільно проводяться виховні заходи, пізнавальні екскурсії; вчителі «замовляють» у бібліотеці тематичні уроки.

Юні відвідувачі активно долучаються до конкурсів, оголошених бібліотекою, беруть участь у патріотичних заходах, що проводяться в бібліотеці та ЦНТДР с. Вільгір.

Користується популярністю і «Відкритий кінозал», де можна дивитися мультфільми та фільми онлайн. Бібліотека с. Вільгір приєдналася до показів кіноклубного фестивалю «Українське дитяче кіно», який проводився завдяки компанії «Артхаус Трафік» та за підтримки Державного агентства України з питань кіно та Фестивалю фільмів для дітей та підлітків «Чілдрен кінофест».

З кожним днем усе більше й більше сервісних послуг переходить у онлайн, і саме бібліотекар допомагає старшим мешканцям громади у вирішенні їх проблем: оплатити комунальні послуги та поповнити рахунок мобільного телефону, здійснити замовлення та оплату товару. Бібліотека є інформаційним центром для нашої громади і саме вона доносить до жителів інформацію про те, як реалізовується в громаді реформа децентралізації.

Щороку бібліотеку відвідує понад 2 тис. жителів громади. Бібліотечний фонд 4700 примірників книг. Нашими партнерами стали заклади культури, освіти, медицини, громадські організації ОТГ.

Номінація «Сучасна бібліотека громади»

Половлівська публічно-шкільна бібліотека Володимирецького району

34374, вул. Лесі Українки, 29а

e-mail : bas-21@ukr.net

Автор: Басюк Н. М., завідувачка бібліотеки

Бібліотека в цифрах. Щорічно публічно-шкільна бібліотека обслуговує близько 537 читачів, в т.ч. читачі-діти – 244. Книжковий фонд – 11817 прим. Книгозабезпеченість (без підручників) – 20,8. Відвідування річне – 6018 (середнє – 11,1). Книговидача – 13961. Читаність – 25,9. Обертаність фонду – 1,2.

Протягом останнього десятиріччя Полівлівська публічно-шкільна бібліотека зазнала істотних змін в організації бібліотечного середовища,

обслуговування користувачів, наданні послуг місцевій громаді. У 2010 р. обладнана комп'ютером з підключенням до Інтернет. Бібліотека змінила своє обличчя, додалися креативність у розкритті фонду, створенні цікавих зон для роботи з різними групами користувачів у бібліотеці. Розширено сферу послуг: інформування через електронну пошту, пошук інформації у всесвітній мережі на замовлення, запис інформації на електронні носії,

друк, роздрук, комп'ютерний переклад тексту, сканування, копіювання, створення буктрейлерів, виконання інформаційних запитів через електронні бази даних «Краєзнавство», «Періодика», «Підручники», через електронний каталог, повнотекстову базу даних з питань краєзнавства т. ін.

Стрімко вписалися в роботу бібліотеки послуги з електронного урядування (е-послуги). На базі бібліотеки створено Центр обслуговування громадян електронною інформацією (ЦОГЕІ). Доповнюють документальні ресурси публічно-шкільної бібліотеки власноруч створені електронні матеріали з питань краєзнавства, зокрема історії краю, мультимедійні видання на допомогу навчальному процесу в школі. Проводиться комп'ютерне навчання для жителів територіальної громади, які виявили бажання освоїти комп'ютер, ази роботи в мережі Інтернет.

Діяльність бібліотеки щодо надання соціальних послуг відображена у заходах для людей похилого віку, людей з інвалідністю (акція «На шляху до милосердя», послуга «Бібліокур'єр»), роботою із залученням до бібліотеки користувачів з кризових сімей, проведенням заходів у підлітковому середовищі з метою запобігання дитячій безпритульності та бездоглядності, попередження правопорушень, усунення причин та обставин, що призводять до потрапляння дітей у складні життєві обставини («Школа безпеки», «Попередити. Застерегти. Запобігти»).

Залученню додаткових джерел фінансування для розбудови бібліотеки, розвитку соціального партнерства з різними організаціями та закладами сприяли реалізовані бібліотекою проекти: «Кризова сім'я – теж сім'я», «Пам'ятай минуле – думай про майбутнє», «Успішна бібліотека – активна громада».

Бібліотека слугує місцем творення сучасної культури та збереження давніх традицій народу, простором для реалізації ідей громади, простором з певною атмосферою, з новим бібліотечним середовищем.

Працюємо над оформленням екстер'єру бібліотеки. Привертають увагу до єдиної в селі інформаційної установи жителів с. Полівлі, Зелениця, гостей села своєрідні банери «Бібліотека. Інформація. Успіх», написи-звернення

(«Надворі спека – завітай у бібліотеку»), виносні тематичні полиці-викладки з інформаційними матеріалами.

І хоча не завжди бібліотека може дозволити собі великі матеріальні витрати на купівлю обладнання, все ж намагається художньо оформити свій простір, організувати неповторний стиль. Створені інформаційні зони, книжкові інсталяції, сучасні меблі приємно вражають відвідувачів своєю креативністю. Творчий підхід до розкриття ресурсів бібліотеки налаштовують на приємну атмосферу перебування користувача в бібліотеці, спонукають відвідати бібліотеку ще не один раз.

«Інтернет «на шару» – це зона для навчання основам комп'ютерної грамоти в бібліотеці, роботі в мережі Інтернет, спілкування з однолітками через мережу Інтернет, онлайн-зустрічей з рідними, близькими по скайпу. Формування груп для навчання основам комп'ютерної грамоти проводиться за попереднім записом у бібліотеці. Дні проведення занять та теми занять обговорюються з учасниками навчань.

Мультицентр «СМАЙЛИК» охоче відвідують читачі-діти, їхні батьки, бабусі, вихователі з групами учнів продовженого дня. Батьки мають змогу попередньо домовитися з працівником бібліотеки, щоб залишити на певний час дитину під наглядом бібліотекаря. Проводяться перегляди мультфільмів, мультколажі «МультяшКіно», мультвікторини, мультподорожі «Мандруємо у Діснейленд». Обидві зони – своєрідне місце, яке інколи перетворюється на сімейні зустрічі.

БібліоАптека – це створений у бібліотеці бібліотерапевтичний центр, поле інформації з тематичними викладки книг, періодичних видань про лікарські рослини, рецепти, корисні поради лікарів, народних цілителів тощо.

Як приклад, читачі долучалися до проведення Дня здоров'я «В майбутнє – здоровими» .

Доведенню до сприйняття ролі материнства і батьківства, як дару та вільного, відповідального вибору людини, збереженню репродуктивного здоров'я, сприяли рольові ігри для учнів старшої школи «На допомогу майбутнім мамам». На захід запрошувалася завідувача місцевим ФАПОМ. Учасники активно спілкувалися, задавали питання, обговорювали певні ситуації.

Провівши анкетування та вивчивши потреби читачів, бібліотека організувала АРТ-МАЙДАНЧИК – місце в бібліотеці, де кожен може показати свої творчі можливості. Організуються виставки дитячих малюнків з арт-терапії, виставки-мрії «В країні дитячих прав», хендмейд виробів, заняття з малювання, квілінгу, виготовлення букетів із сухоцвітів, ліплення з прісного тіста, пластиліну, виставки робіт декоративно-ужиткового мистецтва жителів територіальної

громади, робіт людей з інвалідністю. Підготовлено вироби в техніці оригамі (птахи, рослини).

РЕЛАКС-зупинки запам'ятовуються відвідувачам бібліотеки проведеними заходами: «День приємних несподіванок», «Літературні сніданки», святковими зустрічами «за чаюванням», бібліотусівками «Настільні ігри у бібліотеці: пазли, шахи, шашки», розважальними руханками «Гра не тільки розважає, а й здоров'я додає», обговореннями «Чому корисно читати щодня», «Десять переваг читання», обміном думками про прочитане, сімейними перегонами «Тато, мама і я – читаюча сім'я», Духовними зустрічами з священником місцевої церкви.

Залучити учнівську молодь до читання, сприяти освоєнню та поглибленню навчального процесу – один із найважливіших напрямків роботи Полівлівської публічно-шкільної бібліотеки. Оформлено інформаційні зони «Вам, освітяни», «Скарбниця вчителя». Виділено тематичний стелаж «Читаємо за програмою» (рекомендаційні списки програмової літератури). У інформзоні «ОСВІТЯРІЙ» проводяться Дні абітурієнта, готуються блоки повідомлень «ЗНО – крок у майбутнє». Для вчителів-предметників щоквартально готуються огляди фахової періодики, інформ-повідомлення.

Найбільшою активністю відзначається Фотозона бібліотеки. Тут випробовувалися фото для організації виставок фотографій «В об'єктиві я і книга», «Я люблю бібліотеку!», селфі «Приємний момент на згадку», «Українська вишивка – генетичний код України».

Бібліотека – оберіг історії краю. З 2013 року на базі публічно-шкільної бібліотеки діє

етнографічна музейна експозиція «І оживає давня старовина: традиційні заняття поліщуків». Створюються цифрові копії рукописних матеріалів, ведеться запис спогадів старожилів.

Крім зібраних і представлених матеріалів експозиції, бібліотекою створено тематичні папки «Село моє – краплиночка на карті», «Традиційна поліська вишивка», «Старовинний побут наших земляків». Матеріали експозиції використовуються студентами, вчителями, учнями, дослідниками, краєзнавцями, особами, які цікавляться історією краю. Матеріали музейної експозиції експонувалися під час проведення обласного етно-тур – фестивалю «Бурштиновий шлях», побували і на районних «Музейних гостинах» та на

районній виставці декоративно-ужиткового мистецтва, присвяченій 50-річчю створення Володимирецького районного історичного музею (червень 2019 р.).

Бібліотека є учасником та організатором багатьох ініціатив, вуличних акцій, завдяки яким має можливість розповісти про себе, зацікавити людей читанням та залучити нових користувачів.

Щорічно бібліотека організовує літній читальний зал «Бібліотека просто неба» та проводить заходи під назвою «У книги немає канікул». Організуються інформ-повідомлення «На хвилину зупинись – бібліотечні новинки подивись», майстер-класи «Пізнавальне хобі для кожного», вільне обговорення «Що читати влітку» (за сторінками прочитаних книг для позакласного читання), навчальні вишколи для дітей, дводенне палаткове тематичне таборування з членами козацького товариства Володимиреччини «Пагін» «Козацькі забави», екологічні акції «Збережемо планету чистою». БібліоГАЛЯВИНА цікава в тому плані, що житель, проходячи поруч галявини, невимушено може стати учасником дійства, переглянути цікаву інформацію та стати відвідувачем бібліотеки.

У будь-які часи Полонлівська публічно-шкільна бібліотека – територія знань для жителів територіальної громади. Установа намагається якнайшвидше адаптуватися до потреб своєї громади Зовсім недавно бібліотека запропонувала нову послугу – вуличний КОНСУЛЬТАТИВНИЙ ПУНКТ. Зручність реалізації цієї послуги в тому, що бібліотека і Полонлівська сільська рада знаходяться в одному приміщенні і тут повсякчас проходить численна кількість жителів громади та є можливість налагодити взаємне спілкування. У відповідні години організовувалися опитування «Якою має бути бібліотека нашої громади?», бліц-інформування «Нове у пенсійному забезпеченні», «Запитай про децентралізацію у бібліотекаря», «Нова українська школа (НУШ) – виклик чи потреба часу?». До консультування користувачів запрошуються представники органів місцевого самоврядування, волонтери, фахівці з різних галузей. Проводячи ці заходи, бібліотеці вдалось залучити нових відвідувачів, котрі є на сьогодні активними читачами.

Клуб за інтересами «Краяночка» – місце зустрічі для різних категорій читачів і дітей, і дорослих, де розкриваються народознавчі традиції краю, проводяться літературно-краєзнавчі екскурсії під назвою «Ваш гід – бібліотекар», зустрічі з старожилами села.

Рекламний маяк – окрема зона в бібліотеці з промоції ресурсів і послуг публічно-шкільної бібліотеки. Вміщує анонс заходів «Сьогодні у бібліотеці», інформ-повідомлення про організацію конкурсів з популяризації книги і читання, інформацію про нові надходження, цікаві матеріали з життя публічно-шкільної бібліотеки і ін.

Полонлівська публічно-шкільна бібліотека працює за принципом «Бібліотека + партнерство = успіх».

Місцева влада підтримує публічно-шкільну бібліотеку. Оновлюються меблі з метою створення комфортних зон, організації дозвілля мешканців територіальної громади. Сільська рада посприяла коштами на заміну 4 старих

вікон на енергозберігаючі. Надається допомога для проведення ремонту у бібліотеці.

Серед партнерів бібліотеки і Полівлівська загальноосвітня школа «ЗОШ І-ІІ ст. – ДНЗ», настоятель Свято-Троїцького храму УПЦ села Полівлі (священник Андрій Жданюк), Полівлівський фельдшерсько-акушерський пункт, Володимирецький районний сектор ГУ ДСНС України у Рівненській області, районний центр соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді Володимирецької районної державної адміністрації, громадська організація «Дитяче козацьке товариство Володимиреччини «Пагін» фундації «Пагін милосердя».

Налагоджено зв'язки з приватними підприємцями на території села та за її межами. Щорічно бібліотека отримує від них допомогу у придбанні канцтоварів (приблизні суми – 200-300 грн.). Коштом мецената Басюк Н. М. для бібліотеки придбано багатофункціональний пристрій (БФП).

Волонтери допомагають у оформленні інтер'єру, екстер'єру бібліотечної установи, у реалізації послуги «Бібліокур'єр» (у вільний час заносять книги, періодичні видання людям похилого віку, особам, які за станом здоров'я не можуть самостійно відвідувати бібліотеку).

Полівлівська публічно-шкільної бібліотека активно освоює соціальні мережі, підтримує діалог з читачами через «Фейсбук». У місцевих ЗМІ друкуються публікації про роботу закладу.

Номінація «Промоція читання»

Публічно-шкільна бібліотека-філія с. Студянка Смизької центральної бібліотеки Дубенського району (Смизька ОТГ)

35680, вул. Б. Хмельницького, 37

e-mail: bibl-stud@ukr.net

Автор: Кузьмич В. С., провідний бібліотекар

Популяризація читання – це повсякденна діяльність сільської бібліотеки, що в умовах надлишку інформації та дефіциту часу може бути успішною лише в тому випадку, якщо вийде за межі бібліотеки і зруйнує всі консервативні стереотипи мислення.

Бібліотека працює над пошуком творчих ідей, що згодом лягають в основу бібліотечних проєктів, допомагають створити нову

культурну подію, послугу, практику. Їх реалізація дозволяє розкрити потенціал учасників, отримати визнання громади та отримати корисний і успішний досвід.

Прикладом таких ініціатив є бібліотечні десанти «Бібліотека і дошкільник», у межах яких проходять голосні читання найцікавіших книг, театралізовані події, ігри, знайомства з інтерактивними книгами, з якими можна гратися. Ці заходи організовуються у тісній співпраці бібліотеки із Студянським закладом дошкільної освіти.

З метою заохочення до читання першокласників у бібліотеці щороку проводяться різноманітні акції, конкурси та змагання. Наприклад, гра-конкурс «Галявина читайликів». Для того, аби читати книжки разом з однокласниками стало цікавіше, в минулому році в бібліотеці було створено постер з дитячих фото. За кожен прочитану дитиною книгу до знімка кріпилася пелюстка, щоб згодом фото юного розумника чи розумниці стало красивою квіткою. Цього року популярною стала гра «Book-пазл». Суть гри полягала в тому, щоб якнайшвидше скласти картинку з пазлів на 24 елементи, кожен з них відповідав одній прочитаній книзі. Ці акції були однаково цікавими як малечі, так і їх батькам.

А ще у бібліотеці з'явився «Смайлик», який рекламує книги для наймолодших читачів. Високий, веселий та стильний красень (виготовлений власноруч з картону) пропонує для прочитання книги, що знаходяться у його великій кишені. А ще з ним можна зробити селфі.

Молодших школярів – любителів книг та читання – об'єднав клуб за інтересом «Читаляси». Одним з найцікавіших проєктів, що реалізовували «Читаляси», був цикл флешмобів до святкування ювілейних дат дитячих письменників. Юні учасники читали твори ювілярів в приміщеннях місцевих магазинів, дитячого садка, в медпункті, в ліцеї, скрізь, де відчиняли двері.

Кожного року бібліотека заохочує дітей до читання влітку, оголошуючи щорічний читацький марафон «Найкращий читач літа». Протягом минулого літа ми обліковували кількість прочитаних сторінок кожною дитиною та записували результат до турнірної таблиці. Цьогоріч запровадили бібліотечну версію популярного шоу «Зважені та щасливі», адже усі прочитані за літо книги будуть зважені.

Усі бібліотечні акції розвивають юних читачів та підтримують інтерес до читання. Наймолодші жителі багато років підряд впевнено та успішно представляють своє село на читацьких конкурсах різного рівня. Саме у

Студянци мешкають «Найкращий читач України-2015» та переможець II Всеукраїнського конкурсу «Лідер читання – 2019»!

Маленька територія – великі можливості! Використання бібліотечного простору з користю для громади – одне з головних завдань книгозбірні. Саме тут зустрічаються партнери бібліотеки, а це – органи місцевого самоврядування, громадські організації, освітні установи, заклади культури, засоби масової інформації, благодійні фонди тощо.

Бібліотека стала місцем неформальної освіти та інтелектуального дозвілля для старшокласників та студентської молоді. Для них неодноразово організовувалися різноманітні тематичні зустрічі, ігрові тренінги, що проводилися за сприяння Смизької селищної ради спільно з громадськими організаціями «Асоціація ТЕЗА», «Агенція розвитку громад «Інтонія ЗМІН»», «Злагода» з Академією фінансової грамоти.

Своєю активною діяльністю бібліотека укріплює статус центру спілкування жителів села.

У 2019 році започатковано новий проєкт під назвою «Кава з ...», який передбачає щоквартальні зустрічі у невимушеній атмосфері за горнятком кави. На зустрічі запрошуються впливові односельчани та лідери громадської думки, які мають професійний досвід у різних сферах. В рамках цього проєкту у бібліотеці відбулися «Кава з юристами» та «Кава з лікарями». Жителі села почули відповіді юристів Смизької селищної ради та медичних працівників громади на питання, що їх хвилювали. На черзі – «Кава з депутатами» та «Кава з фахівцями відділу земельних відносин».

Популярними є літні програми з підтримки читання. У межах літнього рандеву «З книгою на лавці» відбувалися зустрічі з книгоманами та розмови про модні книги, нові імена в літературі, читацькі відгуки та рецензії на прочитані книги, рейтинги улюблених книг – «Book-симпатія».

Бібліотека освоїла можливості соціальних мереж та активно комунікує з інтернет-аудиторією, запрошує на бібліотечні події, рекламує книжкові новинки, рекомендує до прочитання, оголошує старт акціям, флешмодам, інше: «Коли дуже шкода, що в книжці 544 сторінки...», «Увага! Розшук! З публічно-шкільної бібліотеки-філії с. Студянка зникла книга. Особливі прикмети...», «Мама учня? Читати обов'язково!», «Кому ліки від кохання?», «Читаю ... Хочу, щоб прочитали Ви ...», «Якщо ви маєте час для читання однієї книжки – хай це буде...». Після кожного такого допису в коментарях з'являються два-три замовлення з проханням залишити книгу.

Для публічної бібліотеки с. Студянка це малі кроки, але вони складають певну стратегію, яка здатна викликати великі зміни.

Бібліотека-філія с. Кам'яне КЗ Рокитнівського району

34220, вул. Центральна, 110

e-mail: misyura9@ukr.net

Автор: Місюра Л. П., бібліотекар

Важко точно визначити, коли починається вплив бібліотеки на читання. Чи тоді, коли поріг книгозбірні переступає малюк у супроводі мами, тата, бабусі або дідуся, чи тоді, як колишні читачі, що бігали до бібліотеки, подорослішали і, одружившись, самі готуються стати батьками.

Якщо читають батьки, читатимуть і діти. Це аксіома. І в цьому коловороті – книга, читання, навчання, виховання – бібліотека чітко бачить своє місце в громаді.

Бібліотека с. Кам'яне розвиває традиції сімейного читання, залучаючи до читання, різних бібліотечних активностей усіх жителів громади: батьків і дітей, дідусів та бабусь, працівників та домогосподарок тощо.

Сьогодні, коли економічні негаразди та труднощі торкнулися кожної сім'ї, особливо в сільській місцевості, хороша, розумна книга, сімейне читання позитивно впливає на людей, об'єднує сім'ю, громаду. Бібліотека прагне знайти стежку до кожного читача, підвищити престиж закладу, як культурного осередку.

При вході у бібліотеку відвідувачів чекають бібліосюрпризи у вигляді запрошень на цікаві тематичні заходи «Ярмарок бібліотечних привілеїв».

В бібліотеці організована комфортна зона спілкування, відокремлена від книжкових фондів, читальних лав та інформаційної зони. Для маленьких непосид створили ігровий куточок із кошиком іграшок та забавок. Придбали матеріал для проведення майстер-класів із дітками, поки їх батьки спілкуються, отримують інформаційні послуги.

У бібліотеці організовано відкритий доступ до книжкових фондів, що сприяє вільному доступу та самостійному вибору літератури.

Яскраві виставки-вітрини, виставки-інсталяції завжди привертають увагу до новинок або тематичних добірок.

Усе нове і цікаве рекламується на сторінці бібліотеки-філії с. Кам'яне у Фейсбучі під закликами:

– На полиці чекає ваш Гаррі Поттер. Швиденько заберіть до себе на вихідні!

– Не сумуйте вдома, мерщій до

бібліотеки. Це шанс отримати не тільки книжки, але й корисні вміння.

– Історія про успішну, красиву, перспективну бізнес-вумен, що в юності стала жертвою насильства з усіма можливими наслідками. Рекомендую прочитати. Книга тримає читача в нервовій напрузі до останньої сторінки.

Впродовж декількох років бібліотека працює у напрямку популяризації сімейного читання в рамках проекту «Агентство «Бібліородіна». Проводимо інформгодинки «Читаміни для вашої дитини», під час яких в цікавій формі знайомимо батьків із книжками для родинного читання. Обов'язково організуємо інтелектуальні ігри: «Кошик народної творчості», до якої входить завдання «мозковий штурм» – швидкі відповіді на питання, «Казки народів світу» – відгадати з якої казки речення, «Мова казок» – розтлумачити значення вислову, «Загадки-жанри» – дібрати фразеологізми та інше.

Спілкуємося на тему «Рецепти радості батьківства: з покоління в покоління» при зустрічах старших і молодших батьків.

У межах проекту організували родинне свято «Дружна сімейка», сімейну зустріч «Захоплені читанням», конкурс читацького формуляра «Боротьба за читацький кубок». Час від часу влаштовуємо дні родинного читання.

Діє вихідна бібліотечна читальня села «Лавочки-читалочки». Проводяться голосні читання волонтером для онуків «Казки та вікторини від бабусі

Галини». Одна із бабусь наших відвідувачів полюбляє читати казки для малят, а ті в свою чергу радо приходять до бібліотеки на голосні читання «Почитай нам, бабусю».

Бібліотека віддає перевагу створенню атмосфери неформального спілкування за рахунок зниження офіційності та збільшення ступеня довіри у взаємовідносинах. Тому користувачам нашої книгозбірні були запропоновані заходи на пледах із затемненими вікнами при світлі нічника – читання та відтворення з масками страшилок з книг «Тринадцять історій у темряві» Галини Ткачук та книги «Страшні історії від українських письменників».

Цікавими, судячи з відгуків користувачів, були заходи інтерпретації сюжету творів у вигляді живих картини «Жива книга» (як читач уявляє картинку прочитаного бібліотекарем уривку із невідомої книги).

Під час презентацій нових надходжень ми створюємо періоди творчої активності для відвідувачів: «Буріме», «Ці три слова обов'язкові», «Живий звук», «Закінчи розповідь». В такі моменти з'являється багато геніальних рішень і значно посилюється інтерес до книги, бо кожен учасник пропонує свою цікаву версію фантастичних чи драматичних сюжетів, використовуючи метод наділення звичайних предметів незвичайними властивостями.

Юні читачі прагнуть пізнавати світ у грі. Це сприяє розвитку творчої активності, інтелектуальних здібностей читачів. Саме таким є традиційний квітневий сміх-time «Я веселий добрий сміх, мене вистачить на всіх». До бібліотеки приходять ведучі Пітер Пен та Пепі Довгапанчоха і проводять веселі конкурси. За виграші переможці отримують такі ж смішні призи.

Вагомою подією стала реалізація проєкту з розвитку читання «Як приборкати Книжкозавра». Скоромовки на одній нозі, гра у поета, слова-раки, паліндроми, додати настрій оголошенню, приклади без чисел, малюнок літерами і багато цікавих фактів про письменників – такі заняття проводились з дітками різного віку.

Особливо активною є робота з дітьми в літній період, адже наші віддані читачі приходять до бібліотеки і там на них очікує цілий каскад неймовірних пригод, розваг і конкурсів! Найбільше діткам до вподоби квести. Вони дозволяють розвивати активне пізнання, сприяють розвитку мислення, допомагають долати проблеми та труднощі, а саме: вирішити, розплутати, придумати, уміти застосовувати свої знання на практиці у нестандартних ситуаціях, запрошувати до бібліотеки друзів та отримати подарунки за перемогу.

У межах «Майстерні дружби та позитивного настрою» дітям пропонується настільні ігри, розмальовки та заняття з виробів хендмейд – це композиції із гілочок, пофарбованих білилом із маленькими квітками; жовте листя, яке ми клеїли на прозорий папір і прикрашали вікна в бібліотеці, паперові пташки «Розмова руками» – діти обмальовують свої долоньки та «оживляють» їх, домальовуючи ротик, очі, носики і розмовляють з ними; організовуються майстер-класи.

З метою популяризації читання організовуються флешмоби та артмоби для місцевої громади через сторінку бібліотеки у Фейсбуці.

ТЕМАТИЧНІ РУБРИКИ

Бібліотечне обслуговування інклюзивних груп	2, 5, 12
Бібліотечне обслуговування людей похилого віку	13
Бібліотечні електронні колекції	3
Бібліотечні клуби для дітей	4, 11, 12
Бібліотечні фотозони	9
Майстер-клас у бібліотеці	2, 6, 16
Мовні клуби у бібліотеці	4, 5
Онлайн-заходи в бібліотеці	7, 15
Промоція книги і читання	1, 7, 10, 14, 15
Професійний розвиток бібліотекарів	8
Цифрове читання	3, 7, 10, 15
Фотовиставки у бібліотеці	2